

Landskap: Skåne Upptecknare: Johan Lorents Magnatun
Härad: Torna Berättare: " " P. Käby, Lund
Socken: Ö. Törn, Lund Berättarens yrke: auktionsförvärtare m. m.
Uppteckningsår: 1965 Född år 1896 i Ö. Törn, Lund

Uppteckning av om Ö. Törn efter omrums.
frågelisten.
s. 1-50.

ACC. N:R

M.16755:1.

St. Råby ~~And d. 10~~ 14
1965FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Jag John Davants Magnusson född
den 22/2.1891 i Östra Torn nr. 5. And

Min fader Harald Magnusson
Magnusson född den 16/6
1863 i en s. k. statorbåst
i Stångby Prästboställe, där
desisammes fader fäns
Nilsen s. 26/6 1826 var
gårdshand och gift med
Emma J. Mansdotter från
Barkunda.

Fäns Nilsen övertog från
och med den 14 mars 1863
ärvande kätten till nr. 5
Östra Torn och Östra Torn nr. 15
sammanslagda arealen 77 Hk
eller ca 38 hektar med bygg-

nuddsbekant a fastnämnda
 alltså nr. 5. Arealerna
 var var för sig lika alltså
 ca 19 hektar. arealerna
 gränsade i öster intill
 den skänkta och som
 betesmark befintliga
 /Lungsmarken.
 Fjäll Vilovanskan arende-
 områdena var vid till-
 kändt endast delvis upp-
 odlade. Stenröjning, mangelutspredning och
 upprättning av dessa dammar
 kända och vattenburen
 arealer ^{arealer} som uppfördes av
 nämnde fjäll Vilovs inbd.
 ansfällde iakttagelse fäntom
 av fjällgarns bitarna i

107
Broms Stift, ännu av det
de hämtligen mykildade
Hushållningsvärdskapet
i läst, som några decen-
nialer senare förändrade för
Nilsen - För värdet & dargning -
en silverpokal med namn-
inskrift.

År 1894 överläts arrendet
av nämnda nr. 5 och 15 på
samma, den ej så ringa
i förord och skattelant-
bekante Magnus Jönsson
som bekände och vidareutök-
ade nämnda egendomar till
fram år 1908, då den största
och största arrendegården i Östra
Torn gården nr. 1 i Öyn och närmast

skattemynd äventogs. Hade
ca. 54 hektar och var och
blev en, utan överdriftsigt
mönstergått både i vadgård
och djurskattel beträffar.
Nämnda Magnus följande var
färdtjänst i den dubbla
gårdens och den upp-
gård en mycket anlita för
thorander man såväl som
som och färdtjänst.
Dessutom, under 40 års tid
obeskrifliga Sverige stift
ankom följande.
Under följande uppgiftslämnare
samt om den Nils Albin följande
var från till nåda ca 30 års
ålder med korta intervaller.

får skolar och väpningsut-
bildning, intimt och
idag i förälska med hem
och Ätten Torus Fyllvass.
Ätten Torus a. b. och
äldre handlingar angående Skinn-
torus, ja, upphovet till detta
~~skinn~~ ^{sitt minna} är ej lätt att utklara;
Dock kan förhållanden bekräftat
skinn varit ett talerätt,
då ännu längre tillhåll
biskoparna som enda, och väl
ej så behjerskat, hata de som
samtliga Ätten Torus ärenden
som lade. Och med detta
kan kanske det ej ovanliga
med bönder, att blaga över
avgifter och utskytte, och

6
därvid tyckte sig bliwa
stimmade. I detta sam-
manhang måste å rätt-
visans stann sägas att
något för ett betydant
förskäp till alldrig förframt
kommer den förs. Wilfrida
och Magnus försonade
familjer. De äro
biskoparna och barnen
som det lilla biskops-
barningsfonten i alla av-
seende hängsfulla och för-
skälsfulla mot sina arrendatörer.
Till och med malskrans från arrendo-
upptagare till flera är i följd
avtalsenliga och avseende

man kan se på ^{den} ~~den~~

(Arrendeavgifter uttänligare 10 %)

Det har berättats från gammalt
arrendehåll (om till första hälften
av 1800-talet) att arrendatarer
fick gåra s. k. häging m.
håla ett stycke krogan d. o. s.
färdiga arbete, kuller m. m.
På biskopsäte och på biskopen
mässfällas adelsmäns gårdar
och det då kommit något att
därmed komma betecknas
större, kan möjligtvis vara
tänkbart. (Beteckningen)

Beskrivning i Kulturhistoriska
Museum i Lund varande en
byggning, kan ^{en} möjligtvis någon
gemensamt byggd framtida.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Detta färemnande av mig sagda
och skrivna, kan kanske släpas
såsom något personligt, dock
kan ^{man} näppeligen något om Östra
Torn ^{nämna} under denna berömda lit-
tynd, utan att nämna färs
Olsson och Magnus färs
Tangeras.

Antalet ^{egendomar}
i Östra Torn (samtlige biskops-
senare stifts ^{egendomar})
utgår ca ett tusental, har också
~~med förantaget~~ 19-eller 38 hektar ^{pr. st.}
sammanlagda arealen då däri
ingår även Lunds katolska mark
och några universitetsmarken i
Puggården utgår ca 450 hektar.

Invid byggnaden Östra torn
fanns före den drömt anlagda
arbetsledare tillkännat Vgide
och 5 hus mot krigstidstappor
samt 1 kyrkostuga och ett tidigare
skolhus som var apterat till
delvis fattighus, kommunal-
huv intkl. Byfästningsplats
Satta sistnämnda ^{s. k. fattighus} ~~murarna~~ rivet.
Ydes till skall, efter vad Drömdet
mycket när och kunnat
bestämt, gamla huset i St. Söder-
gatan nr 25 uppfördes i nära
någon ursprungligt skick och ut-
seende.

I förflutna tid fram till cirka
1946, disponerades s. k. biskops-
arsenatarna byggmaterialet

Som när man ägde, d. v. s.
arrondatans område kunde ända
och tillbygga nästan helt
efter eget gottfinnande, dock
ej förminskat eller förintat
byggsmåttet.

Den man ^{någon} kan säga halv-
aganderätt till vad man end.
arrondantal, 20, 10 och kanske
5 åriga, behövde och brukade
färde med sig, det enligt
mitt begrepp egentligen, att
då en arrondatar lämnade,
på grund av dödsfall eller annat
sin arrondement till nästan ständ.
då ej han fanns eller de ej sedan
reflekterade på att bli efter-
trädare, den utmanövrerade

betalade till ^{den} framtida
arrendatär eller dödes
en ej ringa ^{sk} helförsumma.
Med andra ord man betingade
sig ett salupris för vad man
eventueligen inte hade fått
få sälja.

Underkastat har vi olika
helfällen både muntligen
och skriftligen ej minst i
dagspressens framhållit detaljerade
i detta förfaringsätt.

Att sälja det man ej äger.
Att en får lag arrendavgift, just
medför detta ^{profit} ~~förbrukande~~
Dermed är det minst av allt
demonstrativt, ity, att endast
en rik mans son eller svärson

En kunn komma i fraga som
reflektant på lediga arrendet.
Iskoluting mhg man, kan be-
genprigt och lareunt mhg
i komma komma att if-
stiga komma som eftertidat
and inte samma person
kan upplaga den av den
fjärntidat parten av-
faktat tributat i pengar.

Lyckligvis är återgående
rättfärdighetsläsa och o-
denna kändtiska färfäring
satt i det nämnda last-
elimmerat
Då tillaställsamtat
fästlundsministeren Axel Pärsson

Bramstarp ^{in ft} slog därav
till för mitt och fleas
rättvis ~~hans~~
Troligtvis hade antydde
för ~~hans~~ en. s. k. trasa
in i byken.

Stiftsmönden intresserade
sig så långt för mitt och
någon andras mötande förhållande i be-
rädda ärenden, att de genom
amband utfrågade mig vad
jag hade för recept för
baktidsmittelandet av detta
även en. Stiftsmöndens me-
ning ariktiga förhållandet ägde-
arrendata.

Jag svarade muntligt som

skriftligt." Går som stifts
nämnden tillät beträffande
de ännu mindre brukarna av
^{allred} gård (s. k. taparna). De fingo
än de änkade och kunde
läsa alltså från stifts-
nämnden köpa sina arden."

De blev ej mer frigat från
stiftsnämndens håll.
Förmodligen var jordbruks-
havet allt för kallt för
den ännu så länge för
mycket katolik betänkt
kyrko- och därtill samma-
färhållande biskops löne
sagande - stiftsnämnd och allt
var det kan komma att betä-

får att anskaffa sig till
dessa arrendebänder.
Jag hemskas säga som ett
obekvämligt plus får en
änstas anledning, att fänta
att arrendebänder i regel
vill bli ägare och få dröms
än mer arbetslösa och in-
teresse till framma för
produktion, även den
nationella vinsten i att
självägande bänder säkerligen
är en stor obekvämlig hämmning
för en alltmer arbets ut-
ökad kommunism.

Beträffande de å byggsvad nr 14
angående smärre bruket s. k. stap
blev dessa tillhörda inhemsk
år 1920-1930. De alltså tagna
gulten ävensom mot ägarerätt
till

innehavare resp. s. k.
stamman inhemskt

slutna egendomar: nr. 1, 3, 5, 9, 11, 12, 14
15, 16, 17 & 18.

Och Nummringen å ägarerätt
är mot några mutanter dubblade;
alltså finns två egendomar
mot nr 1 o. s. v.

Beträffande älter å byggnadsbeständ
är de äldsta befintliga å nr 2
som i generationer inhaft
på ärendet av Ola Andersson -
Anders Olsson o. s. v.

Vid bygatan belägna äldre
gatorna nr. 14 (arr. Alfred Persson) nr. 8
(Albert Andersson - Ernst Andersson)
antagligen 100-åriga bostadshus.
Farkbruket: intövar sadlar
redan nämnts.

Anta fram till 1930
var vägfärd i skottet 7 a
8 årig och i regel i följande
1. ordning: träda dock i många
fall skottträda d. v. s. näst
de träden odlades mot gräsfäl-
växter i och för utfodring av
på stall varande i regel mjölk-
djur, ity att då under denna
tid intelmjölkning ej alltid
lät sig arbeta. Mjölkmaskinen

var än så länge skanda
begränsad. Kontroll försöks-
veckosambeten bidrar också till
att ^{tyvärr} bättre nötkreatursbesätt-
ningar skivade efter höga
ja på sina håll så att säga
förordade baskningsresultat
i mjölk mängd ^{gång} ^{mer} föränd
att kobefärdets livslängd
demonstreras tydligt.
Ett mera förnuftigt tillvägag-
ångsätt beträffande mjölkbe-
handlingen har mer ^{och} mer kom-
mit sig tillande. Dessutom har
kvaliteten på mjölk d. v. s.
hög fetthalt blivit ett be-
aktligt i mjölkproduktions
ansikten.

- 2/ Vete skivis lag var i regel
de på träden efter kornmålning
växtslaget.
- 3/ Socker - resp. foderbetsadling
därefter, någon kalvatsadling
födelsen även samt potatis
dock endast till ^{ett} hushåll.
- 4/ Våräd: korn, blandsäd d. o. s.,
korn och havre i lämplig propo-
rtion, samt även enbart havre.
I denna nämnda våräd blev
vällpro; klöver och gräsararter
satt i i regel halva vårsädes-
arealen.
- 5/ En- eller tvååriga vallar blev
^{därmed} nästa växtslag. Flöstna resp.
s. p. foderbetsning.

6 I regel vete eller råg i den
del av arealen som anl. frågaren
som att utgåva vall: blom-gräs.

7 Sista odlingen i vårfäliden
och i regel vårsädd blåsäd
5/2. blomgräs
någon gång vårvete.

Naturliga ängsmarker finnas endast
i mindre omfattning ity att
Östra Torns jordarna äro i regel
häft belägna och ej ^{sa} ringa
stycker. Drövtorn är i stort sett
sivål fäsk- som avlappsdiken
ganska bra och nästan överallt
besintlig.

1914 - 1918 års världskrig och med
detta statsdirigerat odlingsfö-

hållande som under de fyra åren
att väsentligt övriga från
färgänta relationer. Solunda
blev brödsädes- resp. sockerbets-
odlingen passvärt. utökad under-
trängande mer och ^{mer} kallbeständ.
Det något misslyckade korn-
ningsystemet som att färd
med sig knapphet på olivolja
konsumenter tillgängliga kausoner otillräckliga
av bröd och i synnerhet mat-
fett. Visserligen fanns margarin
men i denna tid föregjort av
Grönlands- och Islands kalfett.
Det blev som beställt för
kallrotsadling. I många kon-
sumentfamiljer dagkost
ingick som huvudbeståndsdelen

S. K. kallemtas och detta
tillsammans med S. K. kläder.
Ja bekräftningen för detta
svårskry var i många
munn "Egla kriget".

Ogenodligen medfärd kriget
och med det var färdtränade
minskotta krigsring plus
en något oaktad krigsthyg-
hygexport att det var
och blev högkonjunktur för
livsmotelsproducenter.

Afärskämt! låga spor. djur
priser gjorda sig gällande
medfärd afärskämt låga
även ^{S. K.} minutpriser.

En ganska utbredt smygsvartthand
och befintlig, gynnande enbart de

väl besuttna i samhället.
Slutligen återgick efter krigets
slut äntligen det hela till mycket
normala förhållanden.
Ja här måste man säga i
vissa fall ovanligt i negativ
riktning. Vårt överskott, rent
naturligt sätt, av smor, ägg
fläsk och kött, som knapp
exportmöjligheter, ity att
såväl beograđe som och begrande
storsmakter, hade oöfvervärt
nedbringad köpkraft.
Depressionen var och blev på
ädsdigast svår för spec. Östra
Tornes arrondangerna ity att
som här tidigare ^{många} relativt
läga arrondangiffter gjorde sig gällande

och ^{en} avsnöm blavo ^{de} ~~aftrå~~ ^{humant} ~~avsnöm~~
nog, medskrivna med ytterlig
1800.

Bogna är i följd med en täm-
ligen väl övervärd tidgång och
efterfrågan, var så att säga
helfinansierad och ett stabilt penning-
värde och dräglig tillvaro för alla kategorier
medborgare var ett angenämt
faktum åren 1919-1938.

Speciellt senaste decenniet d. s.
från 1929- var jordbrukshandling,
industri och ^{även} hantverk lönsamt
inte minst tack vare, eller kunde
man ha rätt säga tyvärr
i och med det s. k. Hitler-Tysk-
land laddade upp för ett revansch-
krig.

Omgestaltning av jordbruks-
produktionen fick mer och mer
framman på arbetstagsbrist.
Beredningsstjänst under åren
1939-1945 bidrog även till
knapp och mången gång otill-
räcklig arbetskraft.

Maskiner och mer och mer
teknisk utrustning inte minst
på djurskötarens område
kom och var verkligen be-
hovlig. Dessutom var
utlandet och där främst Tyskland
värt separat, i vad avser
den lönsamhet och mindre arbets-
krävande odlingar av aljerväxter.
Ästas Torns avsmittas avsmitt-
antal uppmärksamhet beträffande

hållandet av nötkreatur och
dä s. k. kor. Utmärkta
oljeväxtodlingsresultat och
föd. ger del av den goda socker-
bets-skärlak m. s. g. att
Åker, Tårns som och även
effektiv slättbojars jordbruk,
och mycket lönande och
och det i stort sett fortfarande
Traktaror och mot den föränta
moterna järbearbetningsredskap
skärlak^m från nästan varje
god kom att från alla sätt
bestämma det tidigare s. k.
Styras och givna arbetet.
Det s. k. (Hilmar kriget), något mera
lokalt och snävt och prominent
ballet (oljeväxtkriget) tag också slut.

Men för vårt vidhvarmande
fortsatte en ^{växat så oerh.} lönstam jordbruks-
produktion och därmed an-
slutet fortsatt välstånd.

Personbilar finnes i (nästan på)
smycke, landbrukarhvar. Moderna bilar ^{mycket} att ^{finnas} i
Arbetshästar bliva ginstens
mer och mer obekanta och
akafintliga, men hästar
finnes ändå spr. Östra Törn
och Lunds ledugärdsmark har
^{beständigt} hemantuppfojdning och även
lantliga rytterföreningarna är väl
företagda bland Östra Törns arren-
katorerna.

Samtliga jordbrukare är sedan
många år anslutna till odlare-
föreningar, kreatursföreningar

förändringar (samt) m.fl. organisationer.

Om en revidering av gängse
lif här skulle komma bliva
utmärkande måste redan
och snart tillkännages
att och härda framsteg och
nästan allt i positiv riktning
är ett faktiskt förhållande
inte minst i konstakten
Skulle en malart här i bägare
någons måste man lessamt
något konststäm att den
gamla konstakturen är i
fara. Det från statsmänna-
skall rekommenderade rationalise-
ring förfarandet resulterar
i allt större och större jordbruks-

enhet, - ur nationalekonomisk
synpunkt nog så förväntbar -
medför det för bönder och
bondekultur ej så särskilt
ansvar: "Färd och färd
jämtycker hem och familjer."
E. E. 6. - Ofta och allt vad det
heter på internationellt språk
står ej heller högt i kurs
hos familjeförhållanden.
Vi få hoppas att nationellt
och i sitt tänkesätt alltigenom
svenskinnade bönder, få ett
mer och mer bestämmande
inslag och handtag i stats-
rådet till gagn för bygd
och land.

Rent provinsialt är säker-
ligen Smålandstraktens lön-
derbetjädnar och villiga in-
stamma mot Topiliter;

"Så skönare i klippas skugg
en fjärd med sol uppr
som Smålands gröna landskap
när at i kammarna stå"

Även Assian-Nilsson
frasen. "Jag gläds över
att vara Småland man jag
også också att vara Småland
gillar och bantar."

Anders Jön 12/4 1965

John Rasmussen Magnusson.

fakta Enar John Samuël Magnusson 31

ACC. N:R M. 16755:31.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Kampl. Suar anmunde frågelista nr. 1, 2, 3

Utsäde i regel av det egna bästa och
helt synts bärsmärke av skörden
Befräftande vete och rågutsädet
blev blåstens betat = Kapparsittial
löst i vatten och strölas utsädet
vilket därefter för användningen
luftas och torkas. Senare års
metod är att utsädet i plomberat
och betat ströck till handhåll
av utsädesfirmer, vilka äro
anordnade statlig kontroll.

Mängden = kalkrik lera, uppgjordes från
i regel ganska djupa lägen i jätt-
massan. ^{Gumla} k. mangelgravad fimer
Armu som minner om ett aernert
slit att mot dåtida rökas uppförda
och vitas betas på åkarna mangel.

4/10 Compl. Svare ankommande frågelista 1, 2, 3
 ungefär fram till år 1900 utställas
 för hand. År 1900 och sedan
 Albion härtlagar uppe de vanligaste
 djupbearbetningsredskapen
 härtgäddel ^{eller användt fört år 1920 och} spridare för hand och
 fram till ungefär år 1930 då
 såväl härtgäddelspridare som
 och ^{de följande} härtgäddelsmaskiner kom till
 användning.
 Den, som härtgäddelsredskap
 ersattes med slätmaskin,
 självaläggare och slutligen
 själubindare.
 Handbindning av säd upphörde
 med själubindarens uppkomst
 ungefär år 1910
 Säden ställdes i s. k. korrar = skylar
 bestående av vanligtvis 20 rader = karrar i omr.

Kampl. Svar avseende frågelista 1.2.30 följande

En lång följd av år ansetts
nötkreaturberättningen vara
utgå 2 djur pr. hektar och
~~de~~ minst hälften av antalet
utgåas av mjölkande kor.
Arbetshästas behörigt antal
givetvis lägre pr. arealenhets
ju större egendom var.

På ett 38 hektars arendagård
behövdes i regel 3 par hästar
alltså 6 st.

I regel fanns i samtliga
gårdar stor av antingen
d. b. k. sammbladig ras eller
kallbladig och då i regel arinner.
Lästskovett beskryvades i regel
av eget stall. Till avsevärt bjöds ut
i symmetret till statens sk. remonter.

Kompl. Svarssvaren på frågelistorna 1-2-3 & följande

Dragnare och kör för plog och annat
hade Östra Torndals församlingarna blivit
besparade från vattjuzet ända
sedan ca år 1830.

Träckning med s. k. plejel präglad
till ungefär år 1880 då vandrings-
träckverk alltså träckverket
slagen och allt vad det benämndes
drogs av en utanför logan be-
finnlig hästvandring = s. k. transminiro
färsprängt av i regel 2 par hästar.
På 1900 talet kom engloko-
mobilen och tråskan blev senare
förenad med hakmelavator och
slutligen hak- och häppes.

Får att sedan som nämnts i svar-
listan nr. 26 motordrivna skördetröskor.

Yngst Son av den frägnade listarna ^{av} öfverfärd
Mejerihandteringen tag vid ungefär
vid invandrande sekels början då
färdigmodiga personerna och pionjärerna
hinder Skånskt jordbruk namn
båda som Nils Hansson, Leonard
Hobushörn, Nils Hansson, Dala, Vin-
berg och darsfärdigmodiga Rude
Måstelin inspirerat och färdigdom-
ligt såväl praktiskt som teoretiskt
visat vägen för Skånska jordbruk-
arna.

Den färdigmodiga nätkreaturerna
utgjorde den svart-vit bråkiga
laglandsrasen.

Svenska Stora Vita engelska var färdig-
modiga var svensken beträffar.

Konstl. Sone ansett fröslutarna nr 4 och följande
Får hålls och hållas obestodigt
i så fall utgår rasen Sphopire.
Blant fjärfä är det numera
endast ^{hans} och då i regel värp-
hans rasen doghorn.

Gäss ^{hans} hålls ännu (måten gässavsalu)
dock endast i de gårdar där ett
mängelhål eller annan vatten-
samling är tillfinnandes.

Trätgård hålls numera nästan enbart
får prydnadsändamål. Tidigare kunde
med ekonomisk fästet s. k. trät-
gårdens produkter försäljas.
Numera dominerar de större
trätgårdens produktens dominans
denna del av handeln.

Ympl. Svar anseende frågelistan samt och följande

De flesta byggnadsbestånden i Östra Tomte
är murade, till skillnad på tidigare
sammanslagda, nu friliggande
s. k. lågar.

Boringshuset i tegel av putsat
tegel under hårt tak^{av} tegel eller
eterit. Bestående av följande
kök ett antal rum av 5
till 8 st. Elektrisk ström
har överlag funnits sedan ungefär
år 1920. Överförmarna var
fotogen, stearin och taljins
belysningsmaterial i oordning.

Brunnvatten i kundsak, ordnade
avloppsledningar från kök, badrum m.

Konstl. Saurauande pröjeliterna nr. 5 och följande
Ekonomibyggnaderna bestående
av stall, loze och redskapshus
har och har haft olika konstrukt.
- tion och olika byggnadsmaterial.
I regel finnes numera endast
hårda tak. Lozebyggnader
i regel med underbete av trä.
Stallar i regel har mureväggar,
och golv av cement.
De gamla jäst- och senare
fälskingsgöden äro nu obefint-
liga i stallar.
Halmtäcken försvunnit.
Den sista halmtäckningsstat
var nr. 2. Anter Olovson
avser detta. Detta halm
ersattes med s. k. gjäppar år 1930.

Thompt. Svare anseende frågelistorna nr. 6 och följande
Hantverks i någon ansevärdhet
har ej och finnes ej i besittande
ansett

Och vad tilligse förutse husbonde
själv, även hans närmaste man
hugghänsen kommit och slutlig
samt släktare och slaktare m. m.
till husbonde.

Byggnaderna är den enda så att
saga något fabriksmässiga
hantverks huset i Östra Torus by.
Under ett tiotal år fram till
år 1910 var en speckaffär be-
fintlig i byn närmast bestående
i Per Karlsson hus ägare
nr. 12.

Undantaget upptag från och

Yr. Hög. Svarande frågar om nr 6 och följande
med år 1943 menateln efter sin
fater som auktionens förtätare
dock i förminskat skala ity
att Svar med och med nästan
kvängslats och tar nästan all
auktionens försäljning av djur.
Förhoppningen att Östra Tarn
till hant även i kommunalt
auktioner gjorda att auktionens
kammanen har monopolställ-
ning i vad avser länders auktioner
inom sitt distrikt där ingående
förutom Östra Tarn, Värringe, Vällby
m fl. områden.
Boulevarderna, fastighetsföretagarna
m.m. är byråkrattarna som för
mitt vidhållande, betecknades år
1943 avsevärt utökat.

Kompl. svar avseende frågorna nr 7 och följande
Arbetsorganisation m.m.

Beträffande mig själv och min bror
se svarslistan nr 4.

Från och skolledens slut d. a. s. då
vi och övriga landsböcker och bond-
drängar nått 15 år började vi på
stallhjästgåring kl. 5 morgonen.
Stallgarnaten var och skulle avslu-
tas kl. 6.30 på morgnen, då aväts en
men kan ha ett litet frukost
för enbart äldre betänkande av
grovt råbröd med smör av stek-
flätt och någon gång, isterflätt, pota-
tis antingen i kokt med skal
stuvad eller stekt. Kalk
skummad mjölk, vintertid som-
marktid sur s. k. filmjölk.
Frukosten försöks kl. 6 morgonen med en litet kaffe.

Konst. Svare avseende frågelista nr. 9 och följande.
De äldre fick i regel varje månad
vid kaffet en snarlig brännvin.

Arbetsdagar kl. 7 f. m. — till 11/45.

Kl. 12 en bastant middag med
s. k. skedmat d. s. s. i regel
någon sopprätt och någon litt
efterrätt. Kl. 130 eftermiddags
kaffe.

På sommaren den långa arbets-
tiden till ungefär kl. 7 e. m.
bjöds ett mellanmål en
stanning, äggkaka och dylikt
kl. 4 e. m. Måltiden benämnes "Merpten".
Vintertiden inget mellanmål.
Sommaren som vinter köller
måltid kl. 7.
Som nästan en kvartett kan

Konstl. Soudaurende frågelita ar. Gochsöarna
nämns att störelskänngen anställd
eller hemmanbon, hade till uppgift
att föra varje måltids kårjeh
skära bröd till samtliga.
De flesta anställningsavtal var
årliga emellanåt extra hjälp
som astimater pr. dag. Beträffande
areardemässigt ett visst belopp
pr. tunnland = $\frac{1}{2}$ hektar rose-
kente sommarbetslöshet med
minst 3 arbetsmoment.
Beträffande arlönsades pr.
S. K. ruta, 16 st. sådana
ingick pr. tunnland.
Någon fackförening resp. arbets-
givareförening fanns ej förrän
ungefär år 1920.

Thompt. Svararens frågelista nr. 9 och följande
Beträffande kreatursstötar
nämner ^{beständ} motkreatursstötar. K. ryktare
finns dessa för att motbörja
utgådning före vargsmjälkning
båda sidor arbete samant. kl. 4 i
varje morgon.

Gift bötan G. K. stötare mot
mjälknings skyldig kulturen, hade
en i hög grad oengagerad och
olämplig arbetshis, för att ge
ett populärt uttrycks sätt.
Barnen hemma i de inte alls
för brant riskfria stugorna.
barn så att båda lämnade åt
sitt öde.

Måsten mjälkning och ärens teknisk
motorn utrustning, bättre bords-
kontakt m. m. från enbart såväl välkommit.

Thompt. Enkelt avseende frågelista nr. 11 och följande:
Beträffande s. k. talst och ton
så hade tidigare husbond och fär-
mansställda en sådan dominans
som till den utprägnad i s. k.
Kadaver disciplin, som varit till
firmantens under administration.
Talat

Därmed vill jag nämna mig
tillfredsställd i det ännu till
för en kortare och tillbakav-
vändliga artighet mot äldre
särskilt samhällsställning m. m.
som var allmän. Kartorna,
som en smula lägligt dock
"vill att nämna" jag hade då
ej ena handen i byxfickan vid
hälsning på äldre etc.

Räkning under arbetstid var en obekant attityd.

Templ. Svare avseende frågelista nr. 1606 följande
Beträffande hemslöjden i hushåll
ett kunniga, har i Östra Törn
och hushållskräften som helhet, fast
föranstaltning. Under vintern
satt man, färdar och s. B.
pigar många vintersällar
och spann på spinnrock, vävde
i vävstol samt handsydda
alster och satser som lite
varstärker pryder väggar, soffor,
kistor och bäddar, Överhuvud
färfärdigades brukskläder såsom
tröjor, skärter, arbetskläder
m. m. Frammanför industrialise-
ringen som tog riktig fart med
konfekthandkläder och dylikt äro
efter 1920 uttunga mer och hemslöjds
sinn hemmandet som lusten därtill.

Konstl. svar avseende frågorna 19 och följande.
Patriaffant's sjukvård hygien och m. har i tidigare
svar nr. 41 angetts den något barnvän-
liga matdieten vilket nog någon
gång kunde förklara förskolans
och den s. k. engelska sjukvården.
Förskolans var nog också ett
testen på att en något enklare
s. k. enbart beaktad kost kunde
spas barnen. Vid påkommen
sjukdom har såväl yngre som äldre
var nog tilltron till släta
gubbar och smörskvinnor något
övertäckt. Särskilt var
nattsomn och även middags-
vila en välgående faktor
på många tidiga sjukdomsfall.
Inga kändis och T.V. lider av sådana
da kräviga nervar.

Yttr. svar ausseende frågelita nr 20 och följande:
Folkliv m.m. I stort sett hade
den maskulina människokategorien
fått mera dominans än nu.
Häroft ej till det bättre eller
bakåt i samhällsmässigt sett.
Med kvinnans allmänna röst-
rättss ernående blev även på
andra områden kvinnans jämställdhet
med mannen mer och mer ett
faktum. Här kan man kanske
gea ett inpass; då både de
släta sig liksom mannen med lag-
plikten, de kan ha det värdepå-
täckning under en tidspunkt ungefär
lika med ungdomens värdplikt-
bildning. Särskiljen skulle enklare
sjukvårdstjänst, hemvårdstjänst m.m.,

Konstl. Svare avseende följande nr. 2/och följande
nummerna gärande behöva bliwa mycket
förligadare och flickearna må
våta av intressad ansvarskänsla
och självmedvetet kommande.
Beträffande religion och de
därmed sammanhängande och
utformade samhällslagarna
kan här beträffande Östra Torns
befolkningen sägas: "att kyrk-
sambudet inte här varit okänt
beskrift. Domkyrkans till vilken
Östra Torn delar tidigare hört
kommer statistisk närmast visa
att procentuellt var kyrk-
och antaktsbesök av Östra tor-
nings relativt högt. Jag har
deruppfattningen att de flesta

9 sampl. svar avseende frågelista 2/1 och följande:
Åstma Torus akontatorer och övriga
hava behörig aktring för gumman
i chalet på väg till Kyrka eller
kapell.

Som Åstma Torus på vill sig ha
avsluta denna min i många stycken
kanter svårgräpliga beskrivning
med följande:
"Må all god gäva givare
hava sin välsamma hand
över denna ^{nu} katta bandby
och må de som nu där bo och
verka infria de goda frukt och fröväntningar
deras hitlangående voro och
varit besjälade av
den 14 juli 1965
John Lauri Maantoni